MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2009

Citazzjoni Numru. 38/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ta’ l-attur ppreżentat fil-31 ta’ Jannar, 2008 li permezz tiegħu espona bir-rispett:

1. Illi fl-ewwel (1) ta’ Mejju tas-sena elf disa’ mija disgħa u disgħin (1999), il-kontendenti ikkontrattaw żwieġ bejniethom permezz ta’ ċerimonja reliġjuża fil-Knisja Immakulata, L-Ibraġġ kif jirriżulta mill-anness ċertifikat taż-żwieġ (Dok. A).

2. Illi għalkemm jidher li l-istess żwieġ kien validu, effettivament l-istess ma kienx.

3. Illi l-kunsens ta' l-attur inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenuta li setgħet mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa u fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħhom, jew b' anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

5. Illi *inoltre* l-kunsens tal-partijiet kien ivvizzjat b' esklużjoni pozittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

6. Illi l-esponent għandu nteress li ż-żwieġ iċċelebrat bejnu u bejn il-konvenuta jiġi dikjarat null għall-effetti kollha tal-liġi u għalhekk qed isir dan ir-rikors.

7. Illi l-esponent jaf b' dawn il-fatti personalment.

Għaldaqstant l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti togħġobha:

1. Tiddikjara li ż-żwieġ kkontrattat bejn il-partijiet huwa null u bla effett għall-finijiet kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta.

Rat li l-konvenuta debitament inġunta baqgħet ma pprezentatx l-ebda risposta u għalhekk hija kontumaċi;

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit tal-partijet u ta'omissis;

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' Novembru 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza wara illi l-partijiet irrinunzjaw li jagħmlu kontro-eżamijiet;

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1999 a bazi ta' l-artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin *f'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn m'ahniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f' kamp l-iktar delikat u serju, u l-Qorti ma tistax tħ0alli nies li kappriċċjożament wara xi zmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat, pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall- annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardjaw is-sub-inċiżi segwenti;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ .

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar 2006) ;

Irid mill-ewwel jiġi senjalat principju fondamentali fil-liġi ċivili, u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u

ċioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affetwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasiżża hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasiżżat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minhabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieg li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju 1995) intqal illi: *"b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F'dan is-sens

gew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta’ Novembru 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta’ Ottubru 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta’ Awissu 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta’ Novembru 2005) il-Qorti ta’ l-Appell ukoll qalet li: *“biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita’ psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta’ ta’ l-għazla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Ħafna mill-provi mressqa fil-verita’ iktar huma idoneji għall- kawża ta’ separazzjoni milli waħda ta’ annullament madankollu l-Qorti hija konvinta biżżejjed li t-talba attriċi għandha tintlaqa’. Jirriżulta in fatti li ż-żwieġ dam biss tlett snin u l-kunsens tal-partijiet kienu t-tnejn li huma vizzjati *ai termini* tas-sub-inċiżi ndikati. Għall-attur il-konvenuta kienet iktar moħħha fl-affarijet mondani, mentri għall-konvenuta l-attur kien moħħu biss fl-isport li kien jipprattika. Kollox ma’ kollox toħroġ ċara mill-affidavits in-nuqqas ta’ maturita’ tal-partijiet.

Għalhekk il-Qorti tilqa’ t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partjiet fl-1 ta’ Mejju 1999; spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------